

Från: [Lindfors Caisa](#)
Till: [Kultur](#); [Diariet](#)
Ärende: VB: Remissversion av Regional kulturplan för Skåne 2025-28
Datum: den 2 april 2024 17:39:11
Bilagor: [image001.png](#)
[Kultur Skåne kulturplan yttrande 20240402.pdf](#)

Vänliga hälsningar
Caisa

Caisa Lindfors

Utvecklare kulturarv

Förvaltningsövergripande ansvar för nationella minoriteter

Region Skåne

Region Skånes kulturförvaltning

Dockplatsen 26, Malmö | 205 25 Malmö

040-675 37 62 | 0721-99 84 78

caisa.lindfors@skane.se | skane.se/kultur

Region Skåne – Tillsammans gör vi livet mera möjligt

Från: Henrik Borg <henrik.borg@regionmuseet.se>

Skickat: den 2 april 2024 15:27

Till: Lindfors Caisa <Caisa.Lindfors@skane.se>

Kopia: Ewa Persson <ewa.persson@regionmuseet.se>; Van Der Tang-Eliasson Annelien <Annelien.VanDerTang-Eliasson@skane.se>

Ämne: Sv: Remissversion av Regional kulturplan för Skåne 2025-28

Hej Caisa!

Här kommer Regionmuseet Skånes yttrande om kulturplan 2025-28

Vänliga hälsningar Henrik

Henrik Borg

Museichef/Landsantikvarie

Regionmuseet Skåne

Box 134

291 22 Kristianstad

Mobil: 0707-84 19 08

Växel: 044-620 19 00

www.regionmuseet.se

 Regionmuseet
Skåne

Från: Lindfors Caisa <Caisa.Lindfors@skane.se>

Skickat: den 22 februari 2024 08:29

Till: hans.bergfast@helsingborg.se; Westergren Tina <tina.westergren@ystad.se>; gustav.olsson@kulturen.com; johan.dahlen@landskrona.se; christian.muhenbock@luhm.lu.se; sofia.cinthio@luhm.lu.se; britta.roos@lansstyrelsen.se; biljana.topalova-casadiago@malmoe.se; Henrik Borg <henrik.borg@regionmuseet.se>; jan.olofsson@raa.se; anna.ketola@skanearkiv.se; sven.jensen@skaneshembygdsforbund.se; annhelen.olsson@hemslojd.org; sna.arkiv@telia.com; anna_franzenjohnson@statarmuseet.com; ola.lundin@trelleborg.se; egil.josefson@simrishamn.se; jon.pettersson@frantzwagner.org

Kopia: Van Der Tang-Eliasson Annelien <Annelien.VanDerTang-Eliasson@skane.se>; Ekberg Nina <Nina.Ekberg@skane.se>

Ämne: Remissversion av Regional kulturplan för Skåne 2025-28

Hej!

I förra veckan beslutade kulturnämnden om remissversionen av vår nästa kulturplan och i måndags inleddes remissperioden officiellt. Fram till och med 2 april har man möjlighet att inkomma med yttranden.

Kommunerna i Skåne, organisationen Skånes kommuner och Länsstyrelsen i Skåne är formella remissinstanser och kulturplanen skickas på intern remiss till Region Skånes nämnder. Ni är naturligtvis också varmt välkomna att yttra er. Remissversionen ligger tillgänglig på vår [webbplats \(utveckling.skane.se\)](http://webbplats.utveckling.skane.se).

Hälsar

Annelien, Nina och Caisa

Vänliga hälsningar

Caisa

Caisa Lindfors

Utvecklare kulturarv

Förvaltningsövergripande ansvar för nationella minoriteter

Region Skåne

Region Skånes kulturförvaltning

Dockplatsen 26, Malmö | 205 25 Malmö

040-675 37 62 | 0721-99 84 78

caisa.lindfors@skane.se | skane.se/kultur

Region Skåne – Tillsammans gör vi livet mera möjligt

När du skickar e-post till Region Skåne behandlar vi dina personuppgifter i enlighet med gällande lagstiftning. Mer om hur dina personuppgifter behandlas hittar du på Skane.se/personuppgifter.

M12.50-77-2024.

Kultur Skåne

Yttrande över Region kulturplan för Skåne 2025-2028, remissversion

Sammanfattning

Regionmuseet ser mycket positivt på ambitionerna i kulturplanen och ser fram emot utvecklingen inom området med utgångspunkt från denna plan. Region Skånes fyra prioriterade områden ger utrymme för kopplingar till en mängd kulturyttringar, aspekter av kulturarven samt andra samhällssektorer, något som vi ser som mycket bra. Vi ser att kulturarvsorganisationer i allmänhet och museer i synnerhet kan nyttjas tydligare i att utveckla kunskaper om kulturmiljöer och kulturarv. En mer offensiv bild av vad kulturmiljövård kan åstadkomma inom gestaltad livsmiljö och hållbarhet är väsentlig.

Inledning

Vi kommer nedan inte att kommentera de målbeskrivningar vi ser som okontroversiella utan fokusera på de områden vi vill problematisera eller fördjupa frågeställningar inom. Vi vill anföra att titeln kulturplan indikerar något litet mer än ambitioner och mål, det ger förväntningar på att även innehålla kanske just en plan för att nå dessa mål. Synpunkter nedan fokuserar på det vi uppfattar som oklarheter eller områden med behov att lyftas ytterligare.

Kommentarer efter kulturplanens styckeindelning

"2.1 REGION SKÅNES KULTURPOLITISKA MÅL

Här beskrivs behovet av en hållbar finansiering, en väl fungerande kulturell infrastruktur med mera, men det saknas en diskussion om hur detta ska gå till i en tid då staten signalerar att pengarna till den regionala kulturen kommer att minska och att övriga samhällsliga utmaningar ska gå före. En diskussion om kulturens långsiktiga utmaningar bör kunna beskrivas i en plan som denna. Även frågan om finansiering behöver adresseras, där Region Skåne driver tesen att icke-avgiftsbelagda museer bör införa entré men utan en diskussion om hur det eventuellt påverkar besökarprofilen och de uttalade målen att nå en ökad bredd i deltagande. Även målkonflikter kan redovisas i en plan.

2.4 HÅLLBARHET OCH INTERNATIONALISERING

Internationaliseringsarbetet inom region Skåne ska öka kulturskaparnas möjligheter till deltagande i internationella nätverk och EU-projekt, men hur då? Det är väsentligt att även

kulturarvsutvecklare, så som museer, ingår då våra kulturarv är utvecklade i en internationell kontext och fortsatt bör utvecklas i en sådan.

3. Utvecklingsområden

3.2 Delaktighet och medskapande

Här är det viktigt att tydliggöra att det finns olika utmaningar i skilda delar av Skåne. De socioekonomiskt starka kommunerna i västra Skåne har andra förutsättningar än i andra delar av regionen. SOM-institutets undersökningar av kulturvanor, exempelvis museibesök, visar ett samband mellan utbildningsnivå och boende nära eller längre från storstad. Det är väsentligt att adressera dessa olika förutsättningar i kulturplanen och lägga upp en strategi för hur den kulturella infrastrukturen ska omfatta hela regionen. I stycket 3.2 DELAKTIGHET OCH MEDSKAPANDE beskrivs detta men en problematisering och en plan framåt saknas. Kanske skulle Region Skånes medelstilldelning utvärderas ur detta perspektiv för att en tydligare bild av problematiken skulle kunna åstadkommas? Kanske skulle även kommunernas per capita-insats för kulturen kunna läggas till i jämförelsen för att avgöra hur den offentligt finansierade kulturella välfärden fördelas bland regionens invånare och hur detta präglar olikheter inom livsvillkor? Vi uppfattar en önskan från Region Skåne om att exempelvis museer bör uppväga vikande offentlig finansiering med införande eller ökning av entréintäkter, sponsring samt fondansökningar. Det är rimligt ur ett monetärt perspektiv, men vi vill lyfta fram att även här finns en skillnad i förutsättningar genom betalningsförmåga och inarbetad mecenatkultur i några städer som bärs av ett framgångsrikt näringsliv, medan det råder helt skilda förutsättningar i andra skånska livsmiljöer. I bästa fall är en utvärdering av dessa parametrar redan gjort men i så fall inte förmedlat på ett tydligt sätt.

3.3 KULTURENS RUM OCH PLATSER

Detta stycke innehåller lovvärda mål, men kulturarvens potential för att skapa sammanhang inom politikområdet gestaltad livsmiljö kan lyftas ytterligare. Kulturarven och kulturmiljöerna är väsentliga för att hålla oss samman som samhälle. Kulturmiljöerna kan även fungera som katalysator för människors engagemang och förståelse för hur de inom den demokratiska samhällsplaneringen kan vara delaktiga och påverka. Förändringar i fysiska miljöer utan varsamhet mot natur- och kulturvården väcker starka känslor hos människor. Här finns en potential för att utveckla samtal om samhällets förändring och demokratins roll i detta.

I Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö – arkitektur, form och design bör kulturmiljöernas betydelse nämnas och tydliggöras, eftersom de utgör en grund för helhetsperspektivet inom politikområdet som ofta annars halkar tillbaka till mer skråbetonade frågor som "hur ska arkitektens roll stärkas?" eller tillväxtbaserade utgångspunkter som "hur ska vi utforma nybyggnationen för framtidens samhälle resurssnålt?", medan det i högre grad behöver handla om hur vi utnyttjar befintliga resurser. Det är mycket positivt att Region Skåne vill "Öka kunskapen om kulturarvets och kulturmiljöns roll i samhällsplaneringen". I det arbetet bör museerna kunna bidra ännu mer aktivt, även inom nuvarande ramanslag, i synnerhet om vi samverkar mera med varandra och med övriga aktörer.

4.3 FILM OCH DIGITALA SPEL

Regionmuseet är mycket positivt till Region Skånes arbete med dessa kulturområden. Särskilt med hänsyn till att dessa områden engagerar så många unga och i en miljö som inte innehåller någon offentligt arrangerad granskning eller tillsyn. Spelmiljöerna rymmer många positiva möjligheter och frigör kreativitet, men kan även vara påverkansrum för antidemokratiska politiska kampanjer i en omfattning som är mycket lite känd. Det är väsentligt att frågan om påverkanskampanjer även hanteras i en regional kontext.

4.5 GESTALTAD LIVSMILJÖ

Politikområdet gestaltad livsmiljö ger förutsättningar att knyta samman kulturområdena arkitektur, design, konst och kulturarv på ett sätt som tidigare inte gjorts och att åstadkomma det holistiska perspektiv som krävs för att uppnå hållbarhet. Genom konstaterandet att varsamhet om kulturmiljöer är en väg som leder till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet kan vi åstadkomma en behövlig förändring av samhällets syn på den gestaltade miljön. Vi har också ett stöd i EU-satsningen New European Bauhaus att koppla utformning och utveckling av livsmiljöer till strävan efter klimatneutralitet. Det finns mycket mer att göra inom potentialen att dra nytta av de olika kompetenser som finns inom gestaltad livsmiljö. En start är att lyfta fram kulturarven och kulturmiljöerna tydligare som resurs och tona ned fokus på ny design och ny arkitektur. Där har Region Skåne en väsentlig uppgift att utveckla aktörernas förmåga att samverka. Det finns ingen anledning att tro att ny design och ny arkitektur är de enda svaren på samhällets utmaningar, något som ofta presenteras som idén med gestaltad livsmiljö.

4.7 KULTURARV

Presentationen av kulturarvsinstitutionerna behöver kompletteras med en mer aktiv syn på institutionernas verksamheter. De bidrag som görs till samhällsplaneringen och stadsbyggande, behöver lyftas fram som en styrka och potential. Kulturmiljöerna innehåller en potential för medborgerligt engagemang inom det demokratiska system som utgörs av plan- och bygglovhanteringen. Genom mer delaktighet skapar vi djupare legitimitet och kanske leder det även till ökad vilja att engagera sig som förtroendevald inom regionala och kommunala politiska församlingar. Utgångspunkten för Plan- och bygglagen som antogs 1987 var att säkerställa att samhällsutvecklingen skapar en god och långsiktig hållbar livsmiljö. En viktig del av detta är att betrakta kulturmiljön som en resurs och att erkänna de värden som skapats av tidigare generationer. Kommunerna har ansvaret för vår fysiska planering under överinseende av Länsstyrelsen. Det är i kommunerna man handlägger de allra flesta ärenden som påverkar våra dagliga liv. Kommunerna ansvarar för att ha tillgång till uppdaterade planeringsunderlag och kompetens i sin förvaltning för att säkerställa att särskilt värdefulla kulturvärden inte förvanskas eller minskar i värden på grund av ovarsamhet. Vi kan se att det råder mycket olika förutsättningar i Skånes kommuner avseende de resurser som avsätts för att säkerställa kompetens om kulturvärden. De regionala museerna är viktiga resurser för att höja kunskaper om kulturvärden och stötta invånare även i kommuner som saknar egen bemanning. Det kan handla om att genom dialog med kommuner underlätta att skapa realistiska mål för

kulturmiljöarbetet men även att genom dialog eller förmedling höja kunskapsnivån. Oavsett om man lever i en kommun med hög egen kompetens, många riksintressen och goda ekonomiska förutsättningar, eller i en kommun med andra förutsättningar, har man rätt till en god livsmiljö som präglas av varsamhet om befintliga kulturvärden. Skillnaden är att i det senare fallet finns stor risk att miljöerna påverkas ovarsamt och att olikheterna i livsvillkoren förstärks. En kulturplan skulle kunna uppmärksamma och problematisera detta.

Henrik Borg, Landsantikvarie/museichef Regionmuseet Skåne